

Jak se učíme 7 (Styly učení)

**Epistemologická východiska vyučování
Hana Filová, katedra prim. pedagogiky**

Jak můžeme dosavadní informace využít při diagnostice a řízení vlastních procesů učení a studia?

- ★ Každý člověk (žák, student) má vlastní specifický ***individuální styl učení***, který je do jisté míry ovlivnitelný (Mareš, 1998)
- ★ Styl učení vychází z ***kognitivního stylu***
- ★ Souvisí s ***typem inteligence*** (Gardner)
- ★ Je ovlivňován ***osobnostními vlastnostmi*** (vůle, koncentrace, temperament...)
- ★ Rozvíjí se pod vlivem ***osobních zkušeností*** (tréning)

Pojetí učení z žákovské perspektivy (z textu) (Saljö 1979 in Mareš, s. 19):

Na ZŠ:

- * **Získávání stále více znalostí (kvantita)**
- * **Učení se nazpaměť**
- * **Získávání faktů a metod, které bude moci použít, až to bude třeba**
- * **Objevování abstraktního smyslu**
- * **Interpretování naučeného, aby člověk porozuměl světu**

Na VŠ:

- * **Rozšíření znalostí**
- * **Učení se nazpaměť**
- * **Aplikování znalostí**
- * **Získání vhledu**
- * **Snaha svébytně se rozvíjet**

**STUDENTSKÉ POJETÍ UČENÍ OVLIVŇUJE JEHO
VÝSLEDKY!**

Individuální charakter stylu učení – osobnostní vlastnosti (výzkumy – Mareš 1998, s. 25)

* Temperament (Eysenck): extraverte – introverte

(E-preferuje vzrušující situace, v nichž se ale nemusí příliš angažovat;
I-udržuje při učení odstup, jde na detaily)

* „JÁ“ (identita, sebepojetí, sebeúcta apod.)

– má vliv na jedincovo vysvětlování světa – na konzistenci stylů a
strategií učení v různých situacích (dětství - vliv hodnocení okolí)

Žák s nízkou sebeúctou – jednoduché úkoly, povrchový styl (potvrzuje si
tím svou nejistotu) – **neúspěchy: naučená bezmocnost, horší
výkony, než by mohl mít**

Žák s vysokou sebeúctou – sebedůvěra: náročnější úkoly, chce věcem
rozumět

* Způsob myšlení jednotlivce = mentální autonomie

(Sternberg 1988 in Mareš s.34); **neuropsychologický přístup**
(Torrance 1977) – **preferance levé nebo pravé hemisféry – vliv na
uč. styl (lze ovlivňovat požadavky učitelů, příp. integrovat P+L)**

P: tváře; reaguje emocionálně; neverb. chování; humor; improvizace,
intuice, tvořivost, konkrétní myšlení

L: jména; reaguje na slov.pokyny; log.myšlenky, systematické řešení
problémů; zdůrazňuje kritické myšlení; orientace na hotové pravdy

Gardner – 7 typů inteligence

logicko-matematická

jazyková

prostorová

tělově-pohybová

hudební

intrapersonální

interpersonální

Kognitivní styl = charakteristický způsob, jímž člověk vnímá a pamatuje si informace, myslí, řeší problémy, rozhoduje se

★ **Kognitivní styl**   **x**   **styl učení:**
    POZNÁVÁNÍ   **x**   **UČENÍ**

Kognitivní styl:

- ★ **percepční postoje** (Thurstone. rychlost a trvalost; pružnost)
- ★ **kognitivní procesy**
- ★ **kognitivní operace**

Styl učení: povrchní – hloubkový – utilitární

- ★ **učební strategie a taktiky**
- ★ **metakognice**

Styl učení

- ★ = metakognitivní potenciál člověka. Postupy, které preferuje při učení na základě své motivace, jejich hloubky a propracovanosti, flexibilitou.
- ★ Odvíjejí se z vrozeného základu, ale během života jsou ovlivňovány jak záměrně, tak bezděčně.

Styly učení ve vztahu ke školnímu vyučování:

- ★ Povrchový
- ★ Hlubkový
- ★ Užitární

- ★ Systematický x nahodilý
- ★ Analytický x holistický
- ★ Konkrétní x abstraktní atd. (Schmeck 1988 in Mareš1992
– Pedagogika – *Jak chápat styl učení*)

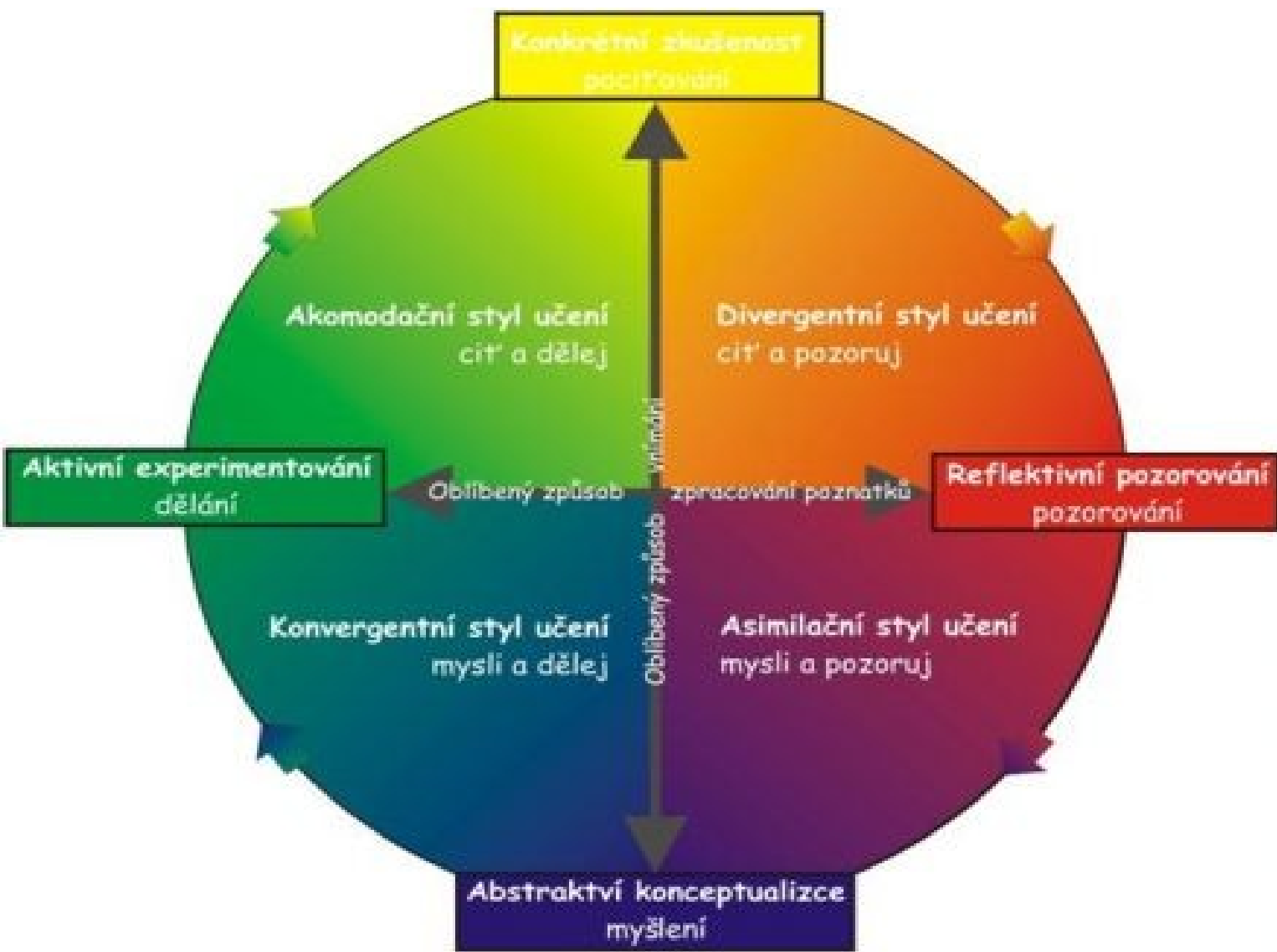

David A. Kolb ve svém modelu zážitkového učení popsal čtyři základní orientace získávání informací:

- ✦ zkušenost
- ✦ pozorování
- ✦ konceptualizace
- ✦ experimentování

Každý člověk může používat jednu nebo více orientací, obvykle však některé preferuje. Preferované orientace jsou základem osobního stylu učení.

**Dotazník LSI autorů R. Dunnové a K. Dunna
(Univerzita St. John v New Yorku) a G. Price
(Lawrence v Kansasu) patří k základním
diagnostickým nástrojům při určování stylu učení
žáků 3. až 12. ročníku**

Představuje komplexní přístup k zjišťování toho, které postupy žáci preferují, když pracují, učí se a koncentrují svoji pozornost při školním vzdělávání. Zajímá se o tyto čtyři oblasti:

- * prostředí (zvuk, teplota, světlo a nábytek);
- * emocionalita (motivace, odpovědnost, vytrvalost a potřeba struktury nebo flexibility);
- * sociální potřeby (učit se sám, učit se s kamarády nebo s dospělými anebo střídat různé způsoby);
- * fyzické potřeby (preferování přijímání určitého způsobu informací, preferování určité denní doby, konzumování potravy a potřeba pohybu).

Děkuji za pozornost.

★ Litaratura:

MAREŠ, J. *Styly učení žáků a studentů.*
Praha : Portál, 1998.

